

164

ΣΠΙΤΙ
ΣΤΙΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΑΛΕΞ ΑΛΕΞΙΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΟ

ΦΟΙΒΟΣ ΣΑΚΑΛΗΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΘΟΔΩΡΗΣ ΤΕΜΠΟΣ /

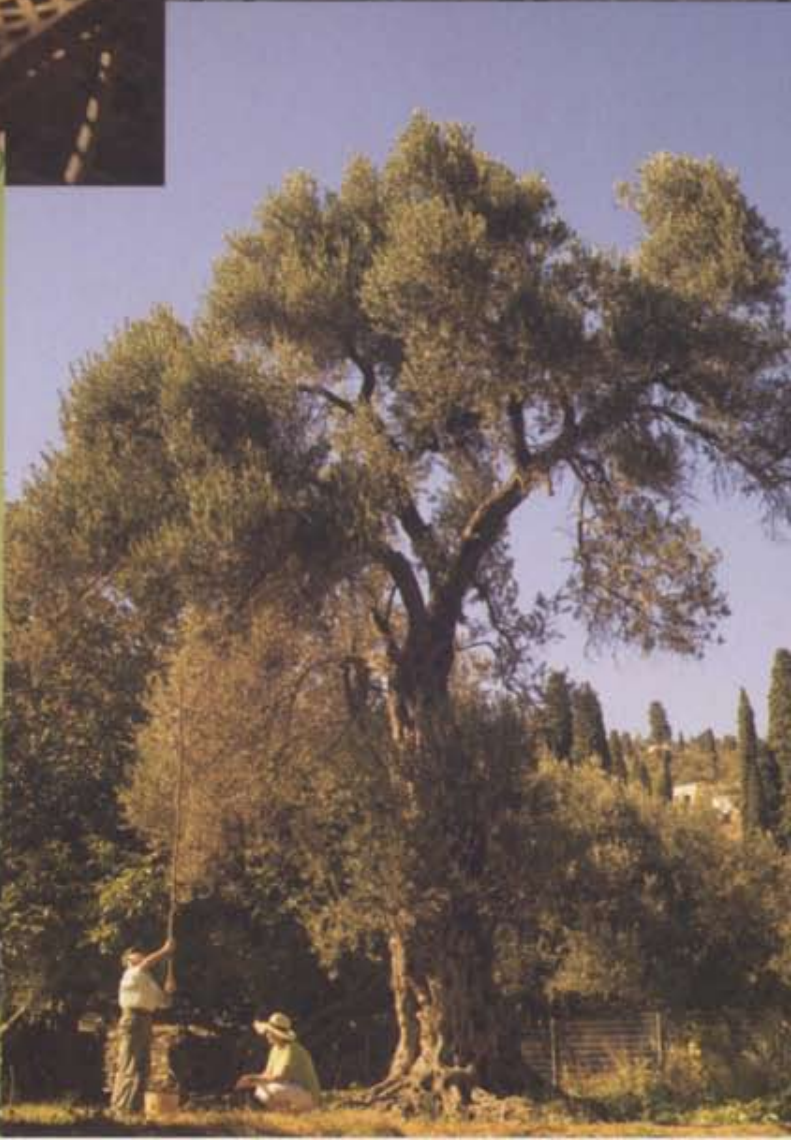
STUDIO LOVETOLIGHT

ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ

ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΛΟΙ ΚΑΙΡΟΙ ΑΝΑΒΙΩΝΟΥΝ ΣΤΟ «ΚΤΗΜΑ ΛΕΜΟΝΙΕΣ» ΣΤΑ ΛΑΜΥΡΑ ΤΗΣ ΑΝΔΡΟΥ,
ΧΑΡΗ ΣΤΟΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ ΜΙΧΑΛΗ ΓΡΥΠΑΡΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΥΖΥΓΟ ΤΟΥ, ΝΕΛΛΗ.

Η ΠΙΣΙΝΑ ΣΤΟ ΚΤΗΜΑ ΛΕΜΟΝΙΕΣ
ΕΙΝΑΙ... ΠΕΡΙΚΥΚΛΟΜΕΝΗ ΑΠΟ
ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ.
Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΥΛΗ ΠΟΥ ΕΝΩΝΕΙ
ΤΑ ΤΡΙΑ ΞΕΧΩΡΙΣΤΑ ΚΤΗΡΙΑ ΤΗΣ
ΑΓΡΟΙΚΙΑΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ
ΜΕΡΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΩΙΝΟ ΚΑΦΕ.

167

ΣΠΙΤΙ

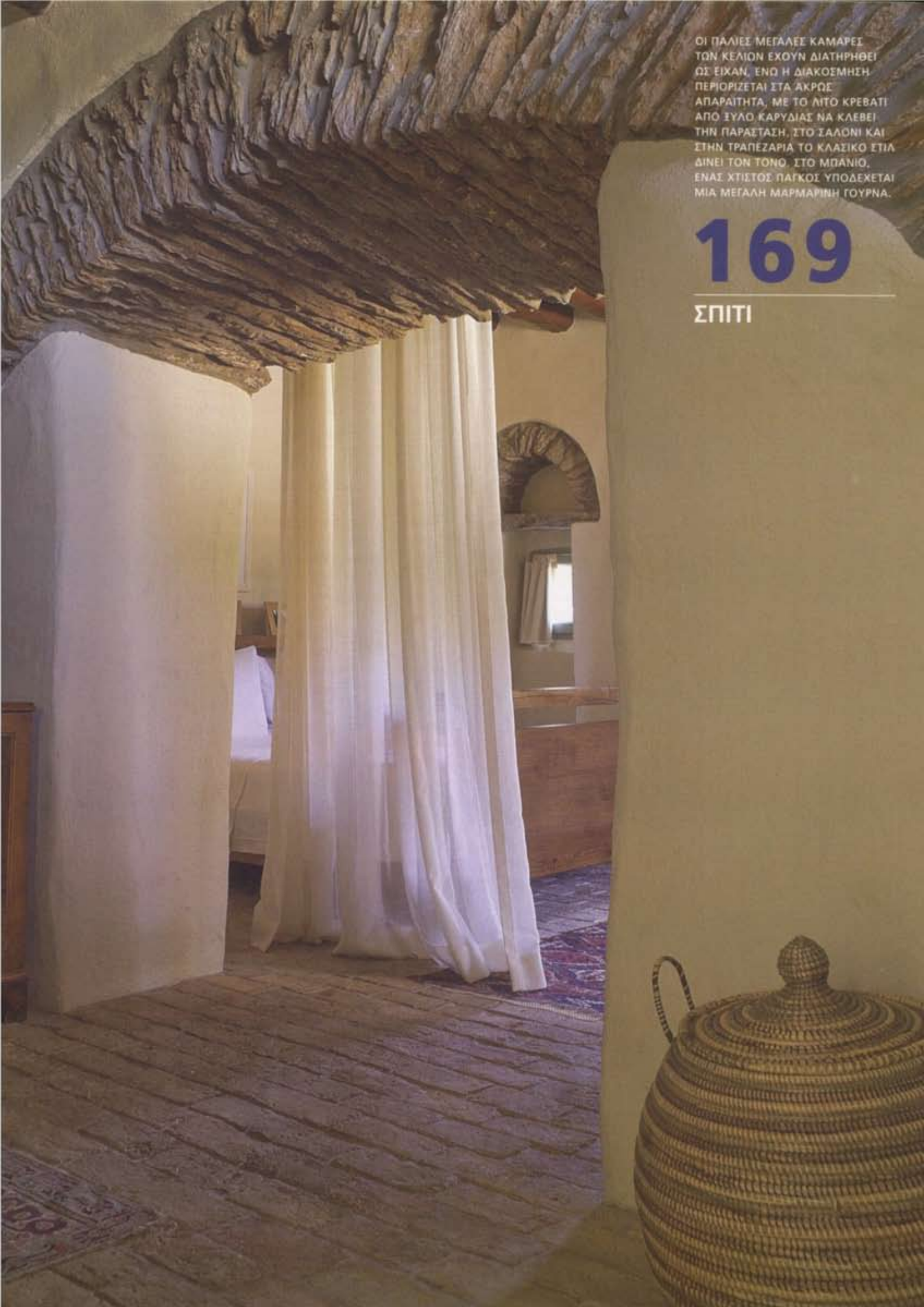
ΣΤΟ «ΚΤΗΜΑ ΛΕΜΟΝΙΕΣ» Η ΕΥΦΟΡΗ ΓΗ ΠΑΡΕΧΕΙ ΝΟΣΤΙΜΑ ΦΡΟΥΤΑ, ΛΑΧΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΛΑΔΙ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΑΝΔΡΙΟΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ. ΟΛΑ ΤΑ ΔΩΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΜΕΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ, ΕΝΩ ΟΛΟΙ ΟΙ ΧΩΡΟΙ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ – ΜΑΡΤΥΡΟΥΝ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΖΕΥΓΟΥΣ ΓΡΥΠΑΡΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ.

ΟΙ ΠΑΛΙΕΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΚΑΜΑΡΕΣ ΤΩΝ ΚΕΛΙΩΝ ΕΧΟΥΝ ΔΙΑΤΗΡΗΘΕΙ ΩΣ ΕΙΧΑΝ, ΕΝΩ Η ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΠΕΡΙΟΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΑ ΑΚΡΟΣ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ, ΜΕ ΤΟ ΛΙΤΟ ΚΡΕΒΑΤΙ ΑΠΟ ΞΥΛΟ ΚΑΡΥΔΙΑΣ ΝΑ ΚΛΕΒΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ, ΣΤΟ ΣΑΛΟΝΙ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΡΙΑ ΤΟ ΚΛΑΣΙΚΟ ΣΤΙΛ ΔΙΝΕΙ ΤΟΝ ΤΟΝΟ, ΣΤΟ ΜΠΑΝΙΟ, ΕΝΑΣ ΧΤΙΣΤΟΣ ΠΑΓΚΟΣ ΥΠΟΔΕΧΕΤΑΙ ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΜΑΡΜΑΡΙΝΗ ΓΟΥΡΝΑ.

169

ΣΠΙΤΙ

Το χωριό Λάμυρα της Ανδρου, στη βορινή πλευρά του νησιού, φιλοξενεί ένα από τα πιο όμορφα αγροκτήματα του Αιγαίου, το «Κτήμα Λεμονιές» του Μιχάλη και της Νέλλης Γρυπάρη. Το κτήμα πήρε το όνομά του προς τιμήν των λεμονιών, οι οποίες ανέκαθεν αποτελούσαν την πηγή πλούτου όλου του νησιού. Πρόκειται για μια κατάφυτη έκταση δεκατριών στρεμμάτων, η οποία κρύβει μέσα της ένα σύνολο παραδοσιακών κτισμάτων. Ο Μιχάλης Γρυπάρης, ως πεπειραμένος αρχιτέκτονας και έχοντας ανακατασκευάσει αρκετά τέτοια παραδοσιακά σπίτια στην Ανδρο, ανακάλυψε πριν από μερικά χρόνια μαζί με τη σύζυγό του αυτόν το μικρό παράδεισο και του ξανάδωσε ζωή. Τα παραδοσιακά κελιά που προϋπήρχαν στο κτήμα έχουν διατηρηθεί, ενώ η πρόσβαση γίνεται αποκλειστικά από ένα μονοπάτι, μιας και οι ιδιοκτήτες θεωρούν ότι το αυτοκίνητο δεν πρέπει να «εισβάλλει» στην περιοχή του σπιτιού, καταστρέφοντας έτσι το τοπίο. Κάποια από αυτά τα μικρά ισόγεια κτίσματα με τους χοντρούς πέτρινους τοίχους, τις χαμηλές οροφές και τα μικρά ανοίγματα μεταμορφώθηκαν σε δροσερά υπνοδωμάτια με καλόγουστα μπάνια. Από την αρχή τρία από τα κελιά ήταν ενωμένα, σχηματίζοντας ένα ενιαίο σύνολο, και τα άλλα ήταν ανεξάρτητα. Το κεντρικό πέτρινο κτήριο, το οποίο περιλαμβάνει μόνο τους χώρους υποδοχής και την κουζίνα, είναι επίσης ισόγειο και καταλήγει σε μια βεράντα με πανοραμική θέα στη Χώρα της Ανδρου. Τα ξεχωριστά αυτά κτήρια επικοινωνούν μέσω μιας εσωτερικής αυλής που παίζει το ρόλο του αιθρίου και τα ενώνει. Πίσω από αυτούς τους τρεις παραδοσιακούς όγκους υπάρχει επίσης ένα παλιό διώροφο ερειπωμένο σπίτι, που προσδίδει ακόμα μεγαλύτερη γοητεία στο κτήμα.

Όπως μας λέει ο κύριος Γρυπάρης, σκοπίμως ακολούθησε την παραδοσιακή αρχιτεκτονική του νησιού – η οποία, δυστυχώς, τείνει να εκλείψει. Η επισκευή των ερειπωμένων κτηρίων, καθώς και η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου με φυτεύσεις και νέες ξερολιθιές –αμασιές, όπως λέγονται στην Ανδρο– έγιναν με τη βοήθεια μουληριών, ενώ η αυστηρότητα του περιβάλλοντος και η σκληρότητα των υλικών τον οδήγησαν σε τεχνικές απόλυτα εναρμονισμένες με το χώρο. Χαρακτηριστικά, η ανακατασκευή του κεντρικού κτηρίου βασίστηκε σε πέτρα μη αρμοιοποιημένη. Στην επισκευή των κελιών συντηρήθηκαν οι σχιστόπλακες που στήριζαν τις οροφές, καθώς και τα ξύλινα δοκάρια – όπου αυτά υπήρχαν. Το «σπάσιμο» των όγκων, τα γήινα υλικά και οι παραδοσιακές τεχντρονίες συνέβαλαν στην πλήρη αφομοίωση των κτισμάτων στο τοπίο. Τα δύο συγκροτήματα των κελιών –που χτίστηκαν περίπου το 1850– είναι σοβατισμένα εσωτερικά και εξωτερικά, ενώ το κεντρικό κτήριο είναι ασοβάτιστο εξωτερικά, με την πέτρα εμφανή. Φυσικά, οι εσωτερικοί και εξωτερικοί σοβάδες δεν είναι αλφασιασμένοι, προκειμένου να αποφευχθεί η αίσθηση της σύγχρονης κατασκευής. Στα κελιά διατηρήθηκαν οι εσωτερικές καμάρες, αλλά και τα βόλτα, τα μικρά ανοίγματα στους εξωτερικούς τοίχους, τα οποία φέρνουν φως και αέρα στο δωμάτιο. Το δάπεδο ήταν χωμάτινο, οπότε το καινούργιο έχει κατασκευαστεί από παλιά τούβλα που εντόπισε το ζεύγος σε μια μάντρα, σαν αυτά που χρησιμοποιούσαν μέχρι τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Και στα τρία κτίσματα κυριαρχούν χρωματικά το πράσινο των φύλλων της ελιάς για τις ξύλινες κατασκευές και το μπλε της άμμου για τις εσωτερικές τοιχοποιίες, ενώ οι εξωτερικοί τοίχοι των κελιών είναι λευκοί, για να δημιουργούν αντίθεση με την εμφανή πέτρα του κεντρικού κτηρίου. Τα έπιπλα, διαλεγμένα με μεράκι από τις αγορές του Παρισιού, θυμίζουν στον επισκέπτη ότι το νησί, εκτός από αγροτική παραγωγή, είχε και ναυτικούς που το φέρνανε σε επαφή με τα μεγάλα αστικά κέντρα της Ευρώπης... «Δημιουργώντας αυτή την κατοικία, στόχος μας ήταν η αναβάθμιση της ζωής μας» λέει το ζεύγος Γρυπάρη. «Η φύση, η εύφορη γη, τα άφθονα νερά από τις πηγές μός οδήγησαν στην απόφαση να προχωρήσουμε σε καλλιέργειες. Σήμερα, τρώμε μόνον ό,τι παράγουμε σε φρούτα και λαχανικά κάθε εποχής, έχουμε το δικό μας λάδι και –ευελπιστούμε– το δικό μας κρασί, όλα χωρίς φυτοφάρμακα. Έχουμε μέσα στο κτήμα 55 εσπεριδοειδή, αλλά και βερικοκιές και αχλαδιές και κυπαρίσσια. Παρασκευάζουμε μαρμελάδες και γλυκά του κουταλιού –όπως το ανδριώτικο δαμασκηνάκι– με τον παραδοσιακό ανδριώτικο τρόπο και τα μοιραζόμαστε με συγγενείς, συνεργάτες και φίλους». Είναι να μην τους θεωρείς παράδειγμα προς μίμηση;

m&d

ΟΙ ΟΡΟΦΕΣ ΕΙΝΑΙ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΕΣ -ΚΑΤΑ ΤΟΝ
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΚΥΚΛΑΔΙΤΙΚΟ
ΤΡΟΠΟ- ΑΠΟ ΣΧΙΣΤΟΠΛΑΚΕΣ
ΠΟΥ ΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΙ ΣΕ ΠΕΤΡΙΝΑ
ΦΟΥΡΟΥΣΙΑ, ΟΠΩΣ ΣΕ ΕΝΑ ΑΠΟ
ΤΑ ΥΠΝΟΔΟΜΑΤΙΑ. ΤΑ ΕΠΙΠΛΑ
ΤΗΣ ΚΟΥΖΙΝΑΣ ΕΙΝΑΙ ΕΙΔΙΚΗ
ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ
ΚΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΤΟ ΣΤΙΛ ΤΩΝ
ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ
ΕΠΑΡΧΙΑΣ.

171

ΣΠΙΤΙ

